Click to prove you're human

Verilen davranışlardan hangisi tecessüs kapsamında değerlendirilemez

TECESSÜS: Herhangi bir şeyin iç yüzünü, gizli tarafını, kusurunu araştırma, araştırma merakı, merak. Arapça bir kelime olan tecessüs, "cesse" fiilinin "tefa'ale" babının masdarıdır. Casus kelimesi de aynı kökten türetilmiştir. Tecessüs, daha çok kötülükleri, kusurları araştırmada kullanılan bir tabirdir. Tahassus kelimesi ise daha çok hayırda kullanılır. Nitekim Allah Teâla Yakup (a.s)'ın oğullarına şöyle dediğini haber vermektedir: "Ey oğullarım! Gidin Yusuf'u ve kardeşini iyice arayın (araştırın). Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin..." (Yusuf, 12/87). Ancak, her iki kelime kötülük ve kusurları araştırma hakkında da kullanılabilirler. Evzâî, tecessüsün her hangi bir şeyi araştırmak anlamına, tahassüsün de, bir topluluğun konuşmalarını onlar istemediği halde dinlemek veya kapıları dinlemek anlamına geldiğini söylemektedir. (İbn Kesir, Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim, İstanbul 1985. VII, 358). Tecessüs kelimesi Kur'an-ı Kerim'de sadece bir ayette geçmektedir: "Ey iman edenler! Zandan çok kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Tecessüs etmeyin (birbirinizin gizli yönlerini araştırmayın). Kiminiz de kiminizin gıybetini yapıp arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz. O halde Allah 'tan korkun . Şüphesiz Allah, tövbeyi çok kabul edendir, çok esirgeyicidir." (el-Hucurât, 49/12). Yüce Allah bu ayette, iman sahibi olan kişilere seslenmekte ve onlardan, zararlı olan üç şeyden uzak durmalarını istemektedir. Bu üç şey; kötü zan, tecessüs (birbirlerinin kusurunu araştırma) ve gıybet (dedikodu) dir. Görüldüğü gibi tecessüs, Kur'an'da menedilen, yasaklanan şeylerden biridir. Aynı zamanda burada bir nevi, müminin vasıfları belirtilmekte, mümin tanıtılmaktadır. Buna göre müminler, kötü zan, tecessüs ve gıybetten uzak dururlar. Bu gibi güzel özellikleriyle diğer insanlardan farklı olurlar . Resulullah (s.a.s) de tecessüsü men etmiş, inanan insanlara bundan uzak durmayı tavsiye etmiştir. Böylece tecessüsün zararlı ve kötü bir şey olduğunu haber vermiştir. Bu konuda rivâyet edilen bazı hadisler şöyledir: "Zandan kaçının. Çünkü zan, sözlerin en yalanıdır. Tecessüste bulunmayın, birbirinizin içyüzünü araştırmayın, birbirinizin sözlerine kulak kabartmayın, birbirinizle yarışmayın, birbirinizi çekememezlik etmeyin, birbirinize karşı buğzetmeyin, birbirinize sırtınızı dönmeyin ve ey Allah'ın kulları kardeşler olun." (İbn Kesir, Tefsir VII, 357). "İnsanların ayıplarının peşine düşersen, şüphesiz onları fesada uğratırsınız." (İbn Kesir, Tefsir, VII, 358). "Ey dili ile inanıp, iman kalbine işlemeyenler topluluğu, Müslümanları gıybet etmeyiniz. Onların ayıplarını araştırmayınız. Kim onların ayıplarını araştırırsa Allah da onların ayıplarını araştırır. Allah kimin ayıbını araştırırsa onun evinin içinde dahi ayıbını açar perişan eder." (Ebu Davûd, Edeb, 40; Ayrıca bk. Tirmizî, Birr, 84). "Kim hürmeti düşecek, şerefinden noksanlık olacak bir yerde Müslümana yardımcı olmaz, onu yalnız bırakırsa Allah da yardımını istediği yerde onu yalnız bırakır. Kim şerefinden kaybedeceği, saygısının azalacağı bir yerde Müslümana yardımcı olursa, yardımını istediği yerde Allah ona yardımcı olur." (Ebu Davûd, Edeb, 41). Bir adam İbn Mes'ud'a gelerek "Falancanın sakalından rakı damlıyor." dedi. İbn Mesûd ise ona şu şekilde cevap verdi: "Biz tecessüs etmekten nehyolunduk. Ancak açığa vurduğu zaman, onu yakalayabiliriz." Mücâhit de "Birbirinizin kusurunu araştırmayın." ayetinden maksat "açığa çıkanı alın, gizli kalanı bırakın, demektir" diye bu hususta açıklamada bulunmuştur (Seyyid Kutub, Fi Zilâli'l-Kur'an, Beyrut 1971). Bu hadislerden de anlaşıldığı gibi insanın hiçbir şekilde çiğnenemeyecek ve dokunulamayacak olan şerefi, haysiyeti, hak ve hürriyetleri vardır. Bunlardan biri de gizli hususların araştırılmamasıdır. İslam dini, bu şekilde fevkalâde mükemmel bir tarzda fertlerin haklarına riâyet etmeyi emretmiştir. İslâm'da insana, insan olma onuruna yakışır bir şekilde davranma emredilirken, onun hiçbir şekilde taciz edilmesine izin verilmemiştir. Din tecessüs ne demek?, Sözlükte "araştırmak, dikkatle bakmak" anlamındaki cess kökünden türeyen tecessüs "gözetlemek, bir haberi araştırmak, iyice öğrenmek" demektir. Ahlâk terimi olarak bir kimsenin özel durumunu merak edip öğrenmek için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmayı ifade eder. Din tecessüs ne demek?, Sözlükte "araştırmak, dikkatle bakmak" anlamındaki cess kökünden türeyen tecessüs "gözetlemek, bir haberi araştırmak, iyice öğrenmek" demektir. Ahlâk terimi olarak bir kimsenin özel durumunu merak edip öğrenmek için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmayı ifade eder. Din tecessüs ne demek? Tecessüs ne demek cümle içinde?, Tecessüs, kelime anlamıyla "bir olayın iç yüzünü kurcalamak, ayıp ve kusur bulmak" manaları taşımaktadır. Bu terim aslında nefis sebebiyle ortaya çıkan bir davranış olarak kabul edilmektedir. Bu davranış biçimi, Kur'an'ı Kerim'in Nisa Suresi'nde ele alınmıştır. Tecessüs ne demek ayet?, Genellikle kişinin izinsiz veya gizli bir şekilde başkasının faaliyetlerini takip etmesini anlatır. Örnek Cümle: Gizli kamera kullanarak tecessüs yapmak, özel hayata müdahale anlamına gelebilir ve yasa dışıdır. Eşinizin sizi takip ettiğini düşünüyorsanız, bu tür tecessüs davranışları ilişkinizi olumsuz etkileyebilir. Mahremiyet ve tecessüs nedir?, Yüce Allah bu ayette, iman sahibi olan kişilere seslenmekte ve onlardan, zararlı olan üç şeyden uzak durmalarını istemektedir. Bu üç şey; kötü zan, tecessüs (birbirlerinin kusurunu araştırma) ve gıybet (dedikodu) dir. Görüldüğü gibi tecessüs, Kur'an'da menedilen, yasaklanan şeylerden biridir. Tecessüs yasaklanmış mıdır?, Aile içinde kalması gereken özel bilgilerin veya sadece aileyi ilgilendiren şeylerin gizlice araştırılması aile mahremiyetini ihlal etmektir. Aynı zamanda aileye ait özel bilgi, belge ve fotoğrafların öğrenilmesi tecessüs olarak kabul edilmektedir. Hangi davranış tecessüs kapsamında değerlendirilmez?, Ayıp olmayan durumları araştırmak da tecessüs sayılır ve yasaktır. Meselâ, bir kimsenin bankada mevcut para mikdarını belirten cüzdanları merak edip elde etmek, tecessüs sayıldığı için, yasaktır. Tecessüm ne demek TDK?, Çünkü, kendisi işitirse daha çok üzülür. Tecessüs, gıybet ve suizan olur ki, hepsi haramdır. Teessüs ederim ne demek?, Tecessüm TDK sözlük anlamı şu şekildedir: isim,eskimiş Boyut kazanma, cisimlenme. Görünmeye başlama, belirme. Göz önüne gelme, canlanma. Tecessüs kökeni nedir?, "Teessüf ederim", Türkçede "üzüntü duyuyorum", "hayıflanıyorum" veya "üzüldüm" anlamına gelir. Genellikle olumsuz bir durum karşısında, beklentilerin gerçekleşmemesi veya hoş olmayan bir olayın meydana gelmesi sonucunda hissedilen üzüntüyü ifade etmek için kullanılır. Tecessüs ne demek edebiyat?, Arapça css kökünden gelen tacassus تجسُّس "elle yoklama, araştırma" sözcüğünden alıntıdır. Tecessüs hangi dil?, Aynı zamanda bazı edebî eserlerde de sıkça karşılaşılan bir kelimedir. Bu doğrultuda ise, tecessüs kelimesi, Türk Dil Kurumu'na göre 'kişiyi ilgilendirmeyen bir durumu öğrenmeye çalışması ve merakını gidermeye çalışmak' şeklinde anlatılabilir. Zina Kuranda nasıl geçiyor?, Tecessüs kelimesi Arapça kökenli bir sözcük olarak Türkçede yerleşik bir anlama sahiptir. Sayfa: [1] Aşağı git Gönderen Konu: Tecessüs (Okunma Sayısı 829 defa) Logged Sayfa: [1] Yukarı git TinyPortal v1.0 beta 4 © Bloc |harita|Site Map|Sitemap|Arşiv|Wap|Wap2|Wap Forum|urllist.txt|XML|urllist.php|Rss|GoogleTagged| |Sitema1|Sitema2|Sitemap3|Sitema4|Sitema5|urllist| Ayıp ve kusur araştırmak demek olan tecessüs, esasen kötü zanna dayanan nefsânî bir davranıştır. "Settâru'l-Uyûb" olan Cenâb-ı Hak, insanların umûmu alâkadar etmeyen şahsî kusur ve ayıplarının araştırılıp ortaya dökülmesine gazap eder. Nitekim âyet-i kerîmede şöyle buyrulmaktadır: "Allah, zulme uğrayanın dile getirmesi dışında, çirkin sözün açıklanmasını sevmez. Şüphesiz Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir." (en-Nisâ, 148) Zira gizli kalmış kötülük ve çirkinliklerin araştırılıp ortaya dökülmesi, onların âdeta bulaşıcı bir hastalık gibi toplumda revaç bulmasına sebebiyet verir. Bu yüzden, bu nevî hâllerin şuyûu, vukûundan beterdir denilmiştir. Yani bunların duyurulup yayılması, toplum ahlâkı için daha büyük bir tehlike teşkil eder. Tecessüs illetinde ağırlıklı olarak, herhangi bir müslümanın bir ayıbını, kusurunu veya sırrını bir şekilde öğrenip açıklamak gibi kötü bir niyet mevzubahistir. Bu ise, hem Kur'ân'da hem de Sünnet'te yasaklanmıştır. Nitekim âyet-i kerîmede Rabbimiz; "…Birbirinizin gizli hâllerini araştırmayın…" (el-Hucurât, 12) buyurmaktadır. TECESSÜS İLE İLGİLİ HADİSLER Resûlullah Efendimiz de bu hususta şöyle buyurmuşlardır: "Müslümanların ayıplarının, gizli durumlarının peşine düşer ve araştırmaya kalkışırsan, onların ahlâkını bozarsın veya onları buna zorlamış olursun." (Ebû Dâvûd, Edeb, 37) "Kim bir topluluğun duyulmasını istemediği bir sözü öğrenmeye çalışır (tecessüs ile kulak hırsızlığı yapar)sa, kıyâmet günü kulaklarına eritilmiş kurşun dökülür." (Buhârî, Tâbîr, 45) Tecessüs İle İlgili Hikaye Tecessüs, din kardeşliği hukukuyla aslâ bağdaşmayan bir vasıftır. Nitekim İbn-i Mesut (r.a.), kendisine getirilerek hakkında; "–Bu, sakalından şarap damlayan falanca kişidir." demildiğinde o kimselere: "–Biz ayıp ve kusur araştırmaktan men edildik. Bir kusur veya ayıp, kendiliğinden ortaya çıkarsa biz onun gereğini yaparız." cevâbını vermiştir. (Bkz. Ebû Dâvûd, Edeb, 37/4890) Yine Ukbe bin Âmir'in (r.a.) kâtibi şöyle anlatır: "Ukbe'ye (r.a.): «–Komşularımızdan bazılarının içki içtiğini fark ettim, zâbıtayı çağırayım da onları yakalasın.» dedim. Bana: «–Öyle yapma, onlara önce nasihat et ve îkazda bulun!» dedi. Ben de dediği gibi yaptım lâkin vazgeçmediler. Bunun üzerine Ukbe'ye (r.a.): «–Onlara nasihat ettim fakat bırakmadılar, zâbıtayı çağıracağım.» dedim. Ukbe (r.a.): «–Yazıklar olsun sana! Öyle yapma! Çünkü ben Resûlullah'ın; "Kim bir mü'minin ayıp ve kusurunu örterse, sanki diri diri toprağa gömülmüş bir kız çocuğunu kabrinden çıkararak kurtarmış, ihyâ etmiş gibi olur." buyurduğunu işittim.» dedi." (Ahmed, IV, 153) Kaynak: Osman Nûri Topbaş, Ebediyet Yolculuğu, Erkam Yayınları İslam ve İhsan Sözlükte "araştırmak, dikkatle bakmak" anlamındaki cess kökünden türeyen tecessüs "gözetlemek, bir haberi araştırmak, iyice öğrenmek" demektir. Ahlâk terimi olarak bir kimsenin özel durumunu merak edip öğrenmek için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmayı ifade eder. Düşmanın sırlarını öğrenip bilgi sızdıran kişiye câsûs denir. Tecessüs kavramı her türlü gizli bilgi edinme çabasını içerirse de kaynaklarda daha çok kötü maksatlı araştırmalar hakkında kullanıldığı belirtilir. Hiss kökünden türeyen tahassüs kelimesi de "gizli konuşulanları dinleme, kulak kabartma, bilgi toplama" gibi anlamlara gelmekle birlikte tecessüsün özellikle gizli kalması istenen bir duruma vâkıf olmak için kötü niyetle araştırmayı, tahassüsün ise bir konuda haber toplamaya çalışmayı ifade ettiği, ilkinin kendi adına, ikincisinin başkası adına yapılan araştırmayı belirttiği veya ikisinin aynı mânada olduğu yolunda açıklamalar yapılmaktadır (Lisânü'l-'Arab, "css" md.; İbnü'l-Esîr, I, 272; Şevkânî, Fetḥu'l-ḳadîr, V, 75). Kur'ân-ı Kerîm'de tecessüs ve tahassüs masdarlarından birer fiil bulunmakta olup ilkinde (el-Hucurât 49/12) suizan ve gıybetle birlikte tecessüs de yasaklanmış, ikincisinde (Yûsuf 12/87) Hz. Ya'kûb'un Yûsuf'u ve kardeşini aramak için Mısır'a gönderdiği oğullarına verdiği tâlimat içinde, "Yûsuf ve kardeşiyle ilgili bilgi toplayın" şeklinde bir cümle yer almıştır. Tahassüs kavramının burada iyi niyetle bilgi toplaması ifade ettiği görülmektedir. Buna karşılık Hucurât sûresindeki tecessüsten insanların gizli kalmasını istedikleri hallerine vâkıf olmak için yapılan kötü niyetli araştırma eylemi kastedilmiştir. Taberî bu âyetteki "velâ tecessesû" ifadesini, "Birbirinizin gizli hallerini gözetlemeyin, kusurlarını ortaya dökmek amacıyla sırlarını araştırmayın. İnsanların bilmediğiniz sırlarını bırakın da görülebilen durumuyla ilgilenin, onları bununla övün veya kınayın" şeklinde yorumlamıştır (Câmi'u'l-beyân, XI, 394-395). İslâmî edep ve ahlâkın başlıca kurallarının yer aldığı Hucurât sûresinin 9-12. âyetlerinde müslümanlar arasında baş gösterecek ihtilâf ve çatışmaları gidermenin toplumsal bir görev sayıldığına işaret edilerek, "Müminler ancak kardeştir" buyurulmuş, ardından insanların alaya alınması, aşağılanması, onlara çirkin lakap takılması, suizanda bulunulması, gıybet yapılması ve gizli kusurlarının araştırılması kesin bir dille yasaklanmış, bu davranışların müslümanlar arasındaki kardeşlik bağlarının kopmasına, toplumsal barışın bozulmasına yol açan yıkıcı davranışlar niteliği taşıdığına dikkat çekilmiştir. 13. âyette ise aslında bütün insanların ortak bir soydan geldikleri, dolayısıyla eşit sayıldıkları vurgulandıktan sonra Allah katında yegâne değer ölçüsünün takvâ olduğu bildirilmiştir. Tecessüs ve tahassüs kavramları hadislerde de geçmekte, bu hadislerde müslümanların birbiri hakkında suizanda bulunması, benlik çekişmesine girişmesi, birbirine haset etmesi, kın duyguları beslemesi, sırt çevirmesi, birbirinden kopması gibi kardeşlik bağlarına zarar veren davranışların yanında birbirinin kusurlarını gizlice araştırıp bilgi toplaması ve konuşulanları izinsiz dinlemesi yasaklanmış ve, "Ey Allah'ın kulları! Rabbinizin emrine uyarak kardeş olun. Müslüman müslümanın kardeşidir; ona haksızlık etmez, onu aşağılamaz, küçük düşürmez" buyurulmuştur (Buhârî, "Edeb", 57, 58; Müslim, "Birr", 27, 30; Ebû Dâvûd, "Edeb", 37, 49). Bazı rivayetlerde Resûl-i Ekrem'in bu sözlerin ardından göğsünü işaret ederek iki defa, "Takvâ işte buradadır" dediği, ayrıca, "Bir insana kötülük olarak müslüman kardeşini küçük düşürmesi yeter. Bir müslümanın diğer bir müslümanın kanına, malına, namus ve şerefine zarar vermesi haramdır. Allah sizin bedenlerinize, görünüşlerinize, mallarınıza değil kalplerinize bakar" buyurduğu kaydedilir (Müsned, II, 277, 285, 360; IV, 66, 69; Buhârî, "İkrâh", 7; Müslim, "Birr", 32). Sıkça geçen bazı hadislerde (Wensinck, el-Mu'cem, "'avr" md.), bir kimsenin insanların gizli halleriyle ilgili bilgileri saklaması durumunda Allah'ın da kıyamet gününde onun kusurlarını saklı tutacağı, buna karşılık insanların özel hayatıyla ilgili bildiklerini etrafa yayanların kıyamet gününde gizli kötülüklerinin açığa çıkarılıp kendilerinin rezil edileceği belirtilmiştir. İnsanların mahremiyetine saygı duymanın gerekliliği diğer bir hadiste şöyle ifade edilmiştir: "Bir kimseye başkasının evinin içine bakması helâl değildir" (Tirmizî, "Şalât", 148; ayrıca bk. Wensinck, el-Mu'cem, "'avr" md.). Gazzâlî, İḥyâ'ü 'ulûmi'd-dîn'in dostluk ve kardeşlik konularını ele aldığı bölümünde insanların özel hallerini merak edip araştırmaktan, bu konularda sorular sormaktan kaçınmayı müslümanlar arasında gözetilmesi gereken başlıca haklar arasında zikreder. Erdemli bir mümin zihninde kardeşinin güzel yönlerini saklar, böylece gönlünde ona karşı sevgi ve saygı duyguları gelişir. Zira suizannın haram kılınmasının sebebi insanı kardeşi hakkında olumsuz duygu ve eylemlere yönlendirmesidir. İnsan kendisi için istediğini kardeşi için istemedikçe tam iman etmiş sayılmaz. İnsan kendi kusurlarını gizlediği gibi kardeşinin kusurlarını da gizlemelidir. Çünkü kendisi ne ise kardeşi de odur, onlar bir tek kişi gibidir, sadece bedenleri ayrıdır ve işte kardeşliğin hakikati budur (İḥyâ', II, 176-179). Tecessüs kamu yönetimiyle ilgili bir kavram olarak da ele alınmıştır. Harâitî'nin kaydettiği (Mekârimü'l-aḫlâḳ, s. 152; benzer bir rivayet için bk. Abdürrezzâk es-San'ânî, X, 232), sonraki kaynaklarda sıkça zikredilen (meselâ bk. İbn Kesîr, VII, 357-358; Âlûsî, XXVI, 157) bir rivayette Hz. Ömer'in Medine sokaklarında dolaşırken bazı seslerin duyulduğu bir evin duvarından atlayarak içeri girdiği, evde içki âlemi yapıldığını görünce ev sahibine çıkıştığı, buna karşılık ev sahibinin Hz. Ömer'e tecessüsü yasaklayan (el-Hucurût 49/12), evlere kapılarından girmeyi emreden (el-Bakara 2/189) ve içeridekilere selâm verip izin almadan evlere girilemeyeceğini bildiren (en-Nûr 24/27) âyetleri hatırlattıktan sonra, "Buna göre ben bir günah işledim, sen üç günah işledin" dediği, bunun üzerine Ömer'in özür dileyip oradan ayrıldığı belirtilmektedir. Bu rivayet, resmî görevlilerin de -bir zaruret olmadıkça- insanların özel hayatlarını kontrol edemeyeceğine delil gösterilir. Nitekim Gazzâlî, muhtesibin yetkilerini kullanabilmesinin şartlarını sıralarken bir kötülüğün soruşturma konusu edilebilmesi için tecessüs yoluyla açığa çıkarılmadan apaçık görünmesi gerektiğini, bir kimsenin evinin kapısını kapaması halinde kötü bir iş yaptığı ruşkusuyla muhtesibin içeriyi gözetlemesinin câiz olmadığını söyler ve Hz. Ömer'le ilgili rivayeti nakleder. "Müslümanların gizli hallerini araştırmaya çalışırsan onların huzurunun bozulmasına yol açarsın" meâlindeki hadisin de (Ebû Dâvûd, "Edeb", 37) bilhassa yöneticilere yönelik bir uyarı olduğu belirtilmekte (Vâî, XXXI [1417/1997], s. 201), bu uyarıda yöneticilerin kendi halkını izletmesinin toplumda doğuracağı güvensizlik ve huzursuzluğa işaret edildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan Hz. Ömer bir konuşmasında insanları âşikâre yaptıklarına bakarak değerlendireceklerini, saklı tuttukları işlerin Allah ile kendi aralarında kalacağını ifade etmiştir (Buhârî, "Şehâdât", 5). Devletin yaptığı gizli denetleme, dinleme ve izlemeler konusunu inceleyen İslâm âlimlerinin dünyevî meselelerde zâhire göre hükmedileceği, gizli hallere dair hükmün ise Allah'a ait olduğu hususunda ittifak ettikleri belirtilmektedir (a.g.e., XXXI [1417/1997], s. 189). Buna göre özel hayatın gizliliği bir haktır; insanların özel hallerini kendilerinin dışarı vurması veya gizledikleri şeylerin aleniyet kazanması gibi durumlar dışında bu hak ihlâl edilemez (Gazzâlî, II, 176; Armağan, VI/3-4 [1966], s. 147, 151-152). Bununla birlikte gizli yapılan işlerin bireyler ve toplum aleyhine ciddi zararlar doğuracak bir nitelik taşıdığına dair başka yollardan edinilen bilgiler ve güçlü karînelerin bulunması yahut gizli bilgi edinme çabalarının ülke güvenliğiyle ilgili olması durumunda gizli bilgi edinme faaliyetleri haram sayılmaz. Nitekim bir hadiste, "Meclisler emanettir (buralarda konuşulan ve yapılanlar mahfuzdur); ancak haksız yere kan akıtılan, gayri meşrû ilişkilerin kurulduğu veya insanların mallarının yasa dışı yollarla yenildiği yerler bunun dışındadır" buyurulmuştur (Ebû Dâvûd, "Edeb", 32; Tirmizî, "Birr", 39). Burada sıralanan fiiller birer örnek olup bu tür kötülüklerle mücadele edilmesi emir bi'l-ma'rûf nehiy ani'l-münker ilkesinin bir gereğidir. BİBLİYOGRAFYAİbnü'l-Esîr, en-Nihâye, I, 272.M. F. Abdülbâkī, el-Mu'cem, "beyt", "css" md.leri.Wensinck, el-Mu'cem, "css" md.Müsned, II, 277, 285, 360; IV, 66, 69.Abdürrezzâk es-San'ânî, el-Muṣannef, X, 231-232.Taberî, Câmi'u'l-beyân, Beyrut 1412/1992, XI, 394-395.Harâitî, Mekârimü'l-aḫlâḳ ve me'âlîhâ ve maḥmûdi ṭarâ'iḳıhâ (nşr. Eymen Abdülcâbir el-Buhayrî), Kahire 1419/1999, s. 143-152.Gazzâlî, İḥyâ', II, 176-179, 325.İbn Kesîr, Tefsîrü'l-Ḳur'ân, VII, 357-358.Şevkânî, Fetḥu'l-ḳadîr, Beyrut 1412/1991, V, 75.a.mlf., Neylü'l-evṭâr, VII, 29-31.Âlûsî, Rûḥu'l-me'ânî, XXVI, 157.Servet Armağan, "İslâm Hukukunda Özel Hayatın Gizliliği (Mahfuziyeti)", İTED, VI/3-4 (1966), s. 141-168.Tevfîk Yûsuf el-Vâî, "et-Tecessüs ve ifşâ'ü'l-esrâr beyne'l-ḥilli ve'l-ḥurmeh", Mecelletü'ş-şerî'a ve'd-dirâsâti'l-İslâmiyye, XXXI, Küveyt 1417/1997, s. 157-220. Bu madde TDV İslâm Ansiklopedisi'nin 2011 yılında İstanbul'da basılan 40. cildinde, 246-247 numaralı sayfalarda yer almıştır. Matbu nüshayı pdf dosyası olarak indirmek için tıklayınız.